

Izhaja
vsak mesec enkrat.

Uredništvo in uprav-
ništvo je v Šelenbur-
govlji ulici 5/I.

MOJ DOM

Licejska
v Ljubljani

Oglaševanje računa po
posebnem ceniku.

Knjižna tiskarna Makso
v Ljubljani.

Odgovorni urednik:
Ivan Petkovšek.

Glasilo Pokrajinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani.

Štev. 10.

Ljubljana, 20. oktobra 1922.

Leto II.

Vsem hišnim posestnikom! Vsi na veliki protestni shod,

ki se vrši v četrtek, dne 21. decembra t. l. ob 7. uri zvečer na ve-
randi hotela „Union“ v Ljubljani.

Tovariši in tovarišice!

Gre Vam zopet za biti in ne biti, za Vaše s trudom pridobljeno premoženje, za svobodo Vaših domov.

Gre za obrambo Vaših najprimitivnejših pravic!

Vlada v Belgradu hoče izpremeniti stanovanjski zakon z dne 30.12. 1921! Na mesto, da bi izdala pravilnik v smislu tega zakona, hoče s silo odpraviti edino določbo tega zakona, ki je dajal nekoliko več pravic vsaj glede zvišanja najemnine.

Vse gospodarstvo sloni že tri leta na prosti konkurenci, le hišne posestnike pritiskajo z vedno novimi uredbami bolj in bolj, vsaka nova uredba pa utesnjuje pravice lastnika, namesto da bi omejitve, ki nimajo nobenega smisla več, odpravila ali pa jih vsaj reducirala na minimum. Na svojem pošteno pridobljenem premoženju, ki ne daje več nobenih dohodkov, ampak povzroča še izgubo, vsled vedno dražjih popravil in vzdrževalnih stroškov. Danes po štirih letih miru je položaj hišnega posestva slabši kot sredi najhujših vojskinih stisk. Med vojsko smel je hišni lastnik odpovedati vsaj zase in za svoje prostore ter je imel vsaj prednost o vporabi svoje hiše pred najemnikom, danes pa ima najemnik, ki je enkrat čisto slučajno prišel v hišo prednost pred gospodarjem in to v kljub temu, da je bilo sezidanih že mnogo novih poslopij, kjer bi najemnik lahko dobil stanovanje. Sredi vojske, ko so bile vse cene za živež in druge potrebščine maksimirane, je dobival hišni posestnik vsaj polovico predvojne najemnine, danes pa prejema po milosti oblasti komaj 1/30 predvojne najemnine, ki jo je z ozirom na padec valute in dvig cen imenovati komaj miloščino.

Vlada hoče sedaj v kljub jasnemu besedilu stanovanjskega zakona uveljaviti zopet takozvano »zaščito šibkejših slojev« glede najemnine, to se pravi, da naj bi gotovi najemniki plačevali za isto stanovanje manj kot drugi, tako n. pr. vsi tisti, ki živijo od stalne plače in ali za poslovne prostore naj bi se določila menda dvanajstkratna predvojna najemnina. Vse gre za to, da bi posestniki celo manjšo najemnino prejeli kot doslej. Šibkejši sloji so bili doslej tudi razni ravnatelji z mesečno plačo 30.000 K ali več. Vse te »šibkejšie sloje« je podpiral hišni posstnik ter jim dajal zastonj stanovanja in iz svojega plačeval vzdrževalne stroške, pri tem pa stradal ter se zadolževal. Država naj plača zadostno urad-

nike sama, ne da bi hišni posestniki, ki so popolnoma oropani premoženja, državi še vzdrževali njen personal. Resnično revnim ljudem, naj država preskrbi podpore, da bodo mogli plačevati stanovanja ali pa naj v takih slučajih vsaj odpiše vse davke od dotičnih stanovanj.

Treba je socijalne logike! Brezumno je tako reševanje socijalnega in stanovanjskega vprašanja, da hočejo tistemu, ki stoji gol sredi mraza, sleči srnjco ter jo dati drugemu, ki ga zebe ali pa tudi ne. — Taka socijalna logika se izvaja sedaj nad hišnimi posestniki.

Hišni posestniki! Naši domovi propadejo in še jim ni dovolj, če se porušijo naši domovi, še nam ne bodo verjeli, ko bodo že naši domovi razvaline.

Vzdignite se! Vsi na shod!

Treba je dejanj in dejanskih nastopov brez ozira!

Na shodu bomo protestirali tudi proti predloženi davčni reformi, s katero se hoče posebno hišne in zemljiške posestnike občutno na novo obremeniti. Povišanje hišnega davka moramo odločno odkloniti. Radi tega naj se shoda udeležijo

Hišni posestniki! Agitirajte za veliko udeležbo na tem shodu!

Vsi na krov!

Je in živi še kje hišna posestnica ali hišni posestnik, ki dvomi, da je naše društvo potrebno? V mestih in trgih gotovo ne. Vsakdo čuti v sebi zavest potrebe za zaščito svojine: bogataš v svojem oblaženem apartamentu istotako kot preprost meščan v svojih dveh pritličnih skromnih sobicah; kajti vsem sega socijalna smerica »bolj na levo« prav občutno že po živcih. Ne bode dolgo, pa bode tudi kmet-posestnik, ki kraljuje v zelenju vrh slemen v svoji beli hišici, zastokal in bo prišel k meščanu po svet. Ustavno načelo: »Zasebna lastnina je nedotakljiva«, je pomendrana, poteptana; pravni čut državljanov je žaljen najkrutejše. Če že zavoljo drugih točk ne, bi že samo kršenje tega najsvetejšega načela o zasebni lastnini kričalo po reviziji ustave. Ironija! V ustavo bi se moral prevzeti pasus: Vsi hišni posestniki so razlašeni —.

Lepega dne so našli vsi posestniki hiš v Rusiji nabite na svojih hišah lepake s kratkim oznanilom: Hiše so prešle v državno last. Najemniki so se razveselili, zapeli so marseljezo in so zagospodarili; lastnike hiš so pretepavali. Poleti je šlo, pozimi v letu 1919 pa je pritisnil glad in — mraz. Trgali so podnice, razbijali vrata in pokurili so oknice, češ, bo že država dala nov les in bode popravila hiše na spomlad, saj je ona lastnica vseh stavb... Abotna domneval! In pa, saj je nemogoče. Najemniki so kričali in zabavljali, kajti v deželo je prihajala nova, še hujša zima. In tako se je zgodilo, da so našli vsi posestniki hiš lepega dne nove letake na zidu s še krajšim oznanilom: Hiše izročamo nazaj v privatno last... Priznati moramo, da so boljševiki izprevideli takoj svojo napako, naša vlada je pa še vedno gluha in slepa. Ker ne more dostojno plačevati svojega uradništva, poslala ga je — na srenjo. Vse uradništvo se zaveda te svoje sramote, ker, četudi odrine mrkemu gospodarju mesečno svojih par sto kron — od katerih ne ostane niti za par gumbov — vendarle strada še naprej ob neznočni draginji najnujnejših življenjskih potrebščin. Država je vzela na piko onega, ki se ne more skriti, ki ne more in tudi ne sme svoje bajte zažgati, da izsiljuje iz njega alimente za človeka, ki ne more skrbeti zanj sama. Seveda: trgovec, obrtnik, delavec, vsakdo si zna pomagati. Edinole hišni posestnik obupuje in srce mu krvavi, ko vidi, kako gospodarijo z njegovim imetjem ljudje, ki mu jih dekretira državna oblast pod streho. Ljudje se izseljujejo, vseljujejo, se vesele, žaloste, posmehujejo drug drugemu; hišnega gospodarja pa ne vpraša nihče, ali je zadovoljen ali ne in če ga najemnik udari v obraz, mora lepo molčati in se odkriti. Take so razmere dandanašnji!

Vprašamo: Ali se vedno še ne osveščate vi hišni posestniki svojega položaja? Ali zamore kdo ugovarjati, če ga tirjamo za članarino? Ali hočete res, da vam zažgo streho nad lastno glavo? Ali ste gluhi in slepi? Zdrnite se in pošljite članarino vi, ki ste še vedno v zastankih. Mi se vojskujemo in za vojsko je treba denarja in zopet denarja, kakor je že Bismark trdil. Ogromnega dela ima odbor, zakar je treba poleg marljivosti tudi gmotne podpore. Odločilni trenutki se bližajo, zato vsi na krov! Drugič objavimo imena vseh onih, ki se ne zavedajo svojih dolžnosti — do sebe.

Društveni odbor.

Naša Izjava k stanovanjskemu pravilniku.

Pokrajinska zveza društev hišnih posestnikov za Slovenijo je pod št. 403/22 na pokrajinsko upravo za Slovenijo, oddelek za socialno politiko v Ljubljani na dotični poziv k posameznim točkam novga stanovanjskega pravilnika podala sledeče pripombe in predloge:

Najpoprej moramo ugotoviti, da se pravilnik ni držal popolnoma stanovanjskega zakona samega in da se je v njega sprejelo marsikatero točko na škodo hišnim posestnikom, ki v zakonu ni utemeljena, kar bomo dokazali pri posameznih členih pravilnika. Odločno prosimo, da se te nepostavne točke črta z pravilnika, ker drugače se stanje hišnih posestnikov, mesto izboljša, v pravem oziru še poslabša. Drugič pripominjamo, da je stanovanjski zakon sam kakor tudi pravilnik vzel hišnim posestnikom marsikatero pravico, ki so jo hišni posestniki imeli po dosedanjih uredbah.

K čl. 3. predlagamo, da denarnim zavodom itd. odvzame poslovne prostore oziroma stanovanja stanovanjska oblast I. stopnje in ne kakor je v pravilniku II. stopnje, ker zamore le najnižja instance presoditi položaj posameznih zavodov, v kolikor se zamore proti njim postopati v zmislu stanovanjskega zakona.

K čl. 8 opozarjamo, da bo odpoved stanovanj po splošnih zakonskih predpisih v posameznih pokrajinah popolnoma nemogoča, ker pri nas v Sloveniji pride v poštev samo splošno državljansko pravo, v §§ 1118 in 1119, katera pa vsebuje samo razrušitev pogodbe v nekaterih slučajih, ki so pa večinoma samo v korist najemnikom, hišni posestnik pa po teh predpisih ne bo zmogel stanovanja skoraj nikoli najemniku odpovedati. Omenimo, da to državljansko pravo ne govori o odpovedi stanovanj, temveč samo o razrušitvi pogodb. Ta člen je torej popraviti v toliko, da ima najemodajalec pravico odpovedi oziroma razrušitve pogodbe itd. Dalje mora brezpogojno ta člen obsegati določilo, da sme hišni posestnik najemniku odpovedati, če najemnik s svojim obnašanjem greši zoper hišni red ali če je njegovo ponašanje razžalljivo, nestrpno ali pohujšljivo, bodisi proti drugim hišnim prebivalcem, kakor je bilo to dosedaj določeno v čl. 14 točka 4 stanovanjske uredbe z dne 21. maja 1921. Določiti se tudi mora v tem členu, da je vzrok odpovedi takrat, ako najemnik kvari stanovanje odnosno poslopje. Končno je sprejeti tudi določilo, da se odpove v vseh slučajih, ako najemnik ne plača stanarine tekom 14 dni po zapadlosti. Sedaj določeni rok 2 mesecev je predolg. Če bi se teh točk ne sprejelo v pravilnik, bi to pomenilo močno poslabšanje našega stanja in bi se naše hiše še veliko bolj devastirale kakor se to že dandanes godi.

V čl. 10 je treba v I. odstavku črtati določilo, da ima lastnik samo takrat pravico do odpovedi, ako prebiva v »dotičnem kraju«. To namreč ni določeno v zakonu samem, je torej zoper zakon in bi ta določba škodovala neštetim hišnim posestni-

kom, ki so radi preselitve iz ene države v drugo ali iz enega kraja v drugega, bili primorani in to tudi drž. uradniki, premestiti svoje bivališče iz enega kraja v drugega. Nejasno je tudi, kako stališče bo zavzel sodnik glede najemnika, ki stanuje v tujem stanovanju, ker ta določba je nejasna. Drugi odstavek tega člena glede izbire stanovanj za hišnega posestnika se mora črtati, ker ni v zakonu utemeljen in bi bil velikokrat na škodo hišnemu posestniku, ko bi mu stanovanjsko oblastvo, lahko nakazalo kako malo podstrešno stanovanje, medtem ko bi se najemnik šopiril v lepem, obširnem stanovanju z večimi sobami. Velika krivica se bo zgodila mnogim hišnim posestnikom z določbo, da se v onih slučajih, če so se priselili po 25. juliju 1914, določi rok za izselitev leto dni pri stanovanjih, pri lokalih po 6 mesecev. Te dve določbi sta zoper zakon in morata brezpogojno odpasti, ker se je n. pr. v Maribor, pa tudi v Beograd priselilo nešteto domačinov uradnikov, ki bi s to določbo ne mogli dobiti stanovanja, medtem ko bi se brez pravega vzroka ne izselil kak tujec, ki ni niti naš državljan. Ravno tako je črtati nadalnje določilo za izselitev pri onih, ki stanujejo v novih hišah. Ves ta odstavek je torej kot v zakonu neutemeljen črtati. Pri stanovanjih kakor tudi pri lokalih je določiti povsod trimesečno odnosno enomesečno odpoved. Pri stanovanjih je spopolniti vzrok za odpoved v onih slučajih, v katerih rabi hišni posestnik stanovanje za svoje otroke, ki se oženijo, pri poslovnih prostorih pa tudi takrat, če posestnik rabi te prostore za izvrševanje kaknega prostega poklica, kakor pri odvetniških, zdravniških itd. Te pravice smo hišni posestniki poprej vedno imeli in se jim dela v tem pogledu sedaj krivica. Črtati je tudi odstavek, da hišni posestnik nima pravice do lokala, če ga je oddal po 1. marcu 1920, ker drugače so preveč prizadeti vsi oni domači hišni posestniki, ki so bili primorani kupiti hiše po tem času.

Čl. 13 naj se glasi: Prazna stanovanja prepustijo se v oddajo hišnemu posestniku, vendar pa je ta dolžan oddajo stanovanja naznaniti v 24 urah stanovanjski oblasti. S to določbo bi se prihranilo mnogo nepotrebnega dela pri stanovanjskih oblastvih, hišni posestniki pa bi vsaj vidno prišli do svojih pravic. Seveda bi hišni posestnik smel oddati stanovanje samo upravičenim osebam.

Pri čl. 14 je črtati odstavek, da imajo prvenstveno pravico do stanovanja aktivni državni uradniki in uslužbenci, ker se s tem dela velika krivica vsem drugim stanovom, ki so za državo ravno tako potrebni, ki pa vsled te določbe ne bodo še dolgo let prišli na vrsto za stanovanje. Pred zakonom smo vsi državljani enaki, torej imamo tudi enake pravice do stanovanj.

Člen 16, glede določanja najemnine je popolnoma nejasen in po tem členu danes niti hišni posestniki, niti najemniki ne morejo vedeti, koliko bodo vsaj približno znašale stanarine od 1. januarja 1923. V tem pogledu je treba natančnejših predpi-

sov in predlagamo, da se določi vsaj 20-kratno zvišanje predvojnih najemnin, ki morajo veljati kot najmanjše zvišanje, popolnoma prostost pa mora biti za vse one najemnike, ki imajo nad 60.000 Din letnih dohodkov, dalje za vse one najemnike, ki zamorejo dandanes imeti večja stanovanja od 3 sob, ker taki najemniki naj plačujejo res času primerno najemnino, ali pa naj si poiščejo manjše stanovanje. Krivično za hišne posestnike je, da poseduje marsikdo stanovanje 5 do 6 sob, ima malo družino, a pri tem plačuje neznačajno stanarino. Za vse take mora veljati brezpogojna prostost. V tem členu določena amortizacija ne obsega dobe, v kateri se hiša amortizira, dalje ne sedanja vrednost hiše in smo v tem oziru prepuščeni popolnoma samovoljnosti razsodišča. Svoječasno napravljeni pravilnik je bil v tem pogledu veliko jasnejši in ugodnejši za hišne posestnike. Če se najemnina od 1. januarja 1923 natančno določi, potem ni treba razsodišča in vsega obsežnega aparata. Če bo pa sedanji člen ostal neizpremenjen, bomo pa imeli z novim letom 1923 na tisoče in tisoče preprirov med najemniki in hišnimi gospodarji, kar bo slabo vplivalo na že sedaj žalostne razmere med najemniki in hišnimi posestniki. Z novim letom ne bo hotel nihče plačati kakšnega povišanja, temveč se bo vsakdo zatekel k razsodišču, ki bo imelo posla, da ga ne bo zmagalo tekom celega leta, in to vse radi nejasnosti tega člena.

Vsekakor pa je črtati zadnji odstavek, da enkrat določena najemnina velja za ves čas stanovanjskega zakona. To pomeni veliko krivico hišnim posestnikom, ker ne bodo smeli najemnine povišati niti v teh slučajih, kadar bodo narastli novi davki, doklade itd., povišati tudi ne za nujna popravila hiše in bodo hišni posestniki vsa ta bremena morali iz svojega plačati ali pa propasti. Ta določba ni v zakonu in mora brezpogojno odpasti, ker drugače se bo s tem delala hišnim posestnikom neupravičena krivica. Določba do 1. januarja 1926 se mora kot tiskovna pomota izpremeniti v 1. januarja 1925 kakor v zakonu.

Čl. 18. mora odpasti, ker v zakonu ni utemeljen in tudi ni pričakovati, da bi stanovanjske oblasti zamogle primerno določiti cene stanovanj, nepravilno pa je, če bi se sestava tabel izvršila brez sodelovanja hišnih posestnikov.

Čl. 19 se glede podnajemnikov mora v toliko izpremeniti, da dobi hišni gospodar od praznih sob 50 %, od meblovanih 25 %, kakor je to določal prvotni pravilnik.

Glede v čl. 21 določenih kazni pripominjamo, da so odločno previsoke, da bi jih hišni posestniki ne zmogli plačevati. Popolnoma odpasti pa mora kazen v tem slučaju, če bi se hotelo hišnega gospodarja kaznovati z razlogom izigravanja zakona z nepravimi ugovori. To se mora črtati, ker poneni krivico v prostosti pritožb.

V čl. 23 je določiti, da se ima za intervencijo vedno obračati najemnik in ne hišni posestnik.

V čl. 24 je pri novih stavbah določiti prostost ne samo glede razpolaganja, temveč tudi glede najemnine.

Čl. 33 je črtati, ker pregled stanovanj v zakonu ni določen, je nepotreben, ker se posamezni deli ne rekvirirajo več, temveč se oddajo samo prazna stanovanja.

Čl. 37 je spopolniti v toliko, da je pri zaslišanju hišnega posestnika njemu dati na izbiro najmanj 10 najemnikov, od katerih se on prosto izbere enega za najemnika. Tudi je v tem členu določiti, da je v slučaju, če se stanovanje nakaže drugemu najemniku, tudi takrat zaslišati hišnega gospodarja.

K čl. 40 moramo ugovarjati, da se je za prisednike razsodišča določilo samo pravnike, in to ne da bi se poprej vprašalo za mnenje oziroma predlog organizacije hišnih posestnikov. Kot prisednik hišnih posestnikov mora biti vedno hišni posestnik, ne pa uradnik-pravnik, ki bo vedno zagovarjal interese najemnikov, in nikoli ne hišnih posestnikov. Če bo obveljala sedanja določba, bi o najemninah lahko določevali samo mladi, neizkušeni juristi, nikoli pa ne izkušeni strokovnjaki, torej niti stavbeniki-inženirji in bi se posestnikom vršila s tem krivica. Ker smo sedaj imeli vedno svoje zastopnike, ki smo jih sami izbrali, se s to določbo hoče napraviti hišnim posestnikom nova krivica, proti kateri odločno ugovarjamo. Sicer pa razsodišče lahko odpade, in izvršuje ves posel lahko stanovanjski urad kakor doslej.

V čl. 45 je sprejeti določilo, da imajo vse pritožbe odločilno moč, ker drugače so take pritožbe brez pomena.

K čl. 54 ugovarjamo, da bi se kazni iztekale v korist fonda za zidavo majhnih stanovanj v Beogradu. Če se že take kazni plačajo, potem morajo pripasti dotični krajevni občini.

Čl. 56 v sedanji obliki ni sprejemljiv za hišne posestnike, ker z njim se bo onemogočilo novim hišnim posestnikom odpoved stanovanja v lastnih hišah ali pa primerno zvišanje najemnin, ker v Sloveniji vsled previsokih predpisov raznih davkov marsikateri posestnik teh ne more pravočasno plačati in posebno v onih slučajih, ki je radi previsoke odmere davkov primoran vložiti pritožbo. Tudi je mnogo hišnih posestnikov v tako slabem gmotnem položaju, da davkov pravočasno plačati ne morejo. Ta člen je spopolniti z sledečim besedilom:

»Kot dolžan davek se smatra pravomočno ugotovljena davčna vsota. Ta določba pa se ne tika tistih, ki sploh niso po svojih gospodarskih razmerah v stanju plačati pravomočno ugotovljene davčne vsote.«

V pravilnik pa sprejeti tudi dostavek, da so sodnijski odloki neizpodbitni, da jih mora stanovanjska oblast respektirati, ne pa vršiti tako, kakor danes, če hišni posestnik dobi svojo pravico v zadnji sodni instanci, pa mu poseže vmes upravna oblast t. j. stanovanjski urad, ki stanovanje drugemu nakaže. Takih krivičnih slučajev se je pri nas več pripetilo.

Upamo, da bo ministrstvo naše opravljene predloge upoštevalo, jih sprejelo v pravilnik in s tem vsaj nekoliko pripomoglo do naših, sedaj tako zelo omejenih pravic.

Gospodarski pomenki.

(Konec.)

Najbolj so zanimala mojega prijatelja davčno-pravna določila, ki jih vsebuje finančni zakon. Pomudiva se nekoliko dalje pri njih. Takoj pri splošnem pregledu sva opazila neenotnost davčnega sistema. »Odredba za Srbijo in Črno goro«, »Odredba za Banat« itd. ti lepi napisi nas silijo k premišljevanju o davčni reformi. Pet davčnih sistemov v eni in isti državi! Ni čuda, da nastajajo govorice o neenaki obremenitvi državljanov. Kot Slovenca naju je zanimalo, da je Prekmurje priključeno v davčni sistem, veljaven za Slovenijo. Moj prijatelj bi rad kramljal o raznih davčnih sistemih, vedel je celo nekaj povedati o ogrskem in italijanskem davčnem sistemu. Opozoril sem ga le na kratko, da je ogrski le plagiat bavarskega, ki je znan kot eden najboljših. Toda o tem drugič, za enkrat se zadovoljiva s tem, kar vsebuje ta finančni zakon. Ker je moj prijatelj tudi posestnik malega vrta — je namreč zaveden Krakovčan — ga je zanimalo povišanje zemljarine (zemljiškega davka). Kot bivši »davkar« sem mu razložil, da tvori letos davč. osnovo štirikratno (l. 1920/21 trikratno) zvišan katasterski donos, od katerega se določa zemljarina z 20%. Na podstavi te zemljarine se pobira še 150% državnega pribitka, lansko leto je bil določen 120%. Ta enotni državni prebitek se namreč pobira mesto med vojno vpeljanega 80% vojnega pribitka in dež. doklad (55, 70 in 80%), ki smo jih plačevali bivšim avstrijskim deželam. Komaj sem prijatelju to pojasnil, že je vrtel svinčnik v roki ter računil svojo zemljarino. V kotičku njegovega notesa sem opazil zapisan znesek katasterskega donosa, res vesten oskrbnik hiše! »Kaj pa s hišno najmarino?« nato nemirno vzklikne, kakor da bi se bal poročila o eventualnem povišanju.

Pojasnil sem mu, da bomo Ljubljani plačevali v tem letu 20% dogovorjene ozir. ocenjene hišne najemnine brez vsakega popusta, poleg tega pa še mesto deželnih doklad 60% enotni državni prebitek. Spomnil sem ob tej priliki prijatelja na dolžnost pravočasne prijave najemnine za čas od 1. nov. 1920 do 1. avg. 1922, za katero rok je že potekel, oplašil sem ga s kaznijo, ki je s finančnim zakonom zvišana od 5. Din na izmero do 100 Din poleg nevarnosti, kateri je izpostavljen hišni posestnik, če opusti prijavo, da mu namreč davčna oblast pošlje v hišo uradnega organa, za katerega mora plačati dejanske stroške. To mu je pomagalo, da je sklenil nemudoma izvršiti prijavo. Nejevoljen in nervozen je pa postajal moj prijatelj pri pregledu členov, ki govorijo o pritožbah. Dopadel se mu ni znižani rok za pritožbe od 30 na 15 dni, posebno v pričo dejstva, da odpravlja fin. zakon posebne

plačilne naloge. »Zopet nova pota radi odprave plač. naloga, kdo mi plača čevlje!« ježno zamrmra moj prijatelj pred se. Potolažim ga, da bo naša organizacija storila vse za odpravo tega določila. Le zaupaj našemu predsedniku, da bo ponovno podrezal v gnezdo sršenov. Po površnem pregledu določil o invalidskemu davku in dohodnini sva odločila »Uradni List« ter ohladila svoje glave s pogovorom o dnevnih dogodkih. Kadar bova še o čem kramljala, popišem zopet bralcem našega glasila »Moj Dom«.

Dopisi.

Iz Trbovelj. Dne 19. oktobra 1922 se je vršil izvanredni občni zbor društva hišnih posestnikov za Trbovlje in okolico. Občni zbor je vodil ravnatelj g. G. Vodusek. Tega izvanrednega občnega zbora se je na povabilo društva udeležil tudi predsednik »Zveze hišnih posestnikov za Slovenijo« g. Ivan Frelih. Burno pozdravljen, je najprej govoril o načrtu novega stanovanjskega pravilnika in nato o novi davčni reformi.

Načrt novega stanovanjskega pravilnika je pojasnjeval izčrpno točko za točko, navedel vse točke, ki nasprotujejo zakonu o stanovanjih in jemljejo pravice posestnikom. Govoril je zlasti o odpovedi stanovanja, poslovnega lokala, o razpolaganju s praznim stanovanjem do 1. jan. 1925, o stanovanjski oblasti, o stanarini do 1. jan. 1925, o razsodišču in stanovanjskem sodišču.

Nato je g. Iv. Frelih razlagal in pojasnjeval novi davčni sistem, ki ga namestijo pri nas uvesti in katerega je izdelala posebna komisija strokovnjakov. Ta mešani sistem deli objektne in subjektne davke. Govornik je podrobno razlagal davčne temelje na zemljarino, na davek na poslopja, na podjetja in delavnice, na obresti in rente, na pridobitek od dela, kakor tudi na dohodnino in davek na premoženje.

Ker so ta načrt zakona izdelali strokovnjaki brez prizadetih gospodarskih krogov, se naj ta načrt — predno se zakon — pri hišnih posestnikih in drugih interesentih temeljito in praktično preudari, ter postavi tako postavke, da jih bodo davkoplačevalci tudi zmogli in pa, da bode tudi za državo prav.

Ker so poleg teh davkov še občinske doklade, ki znašajo pri mnogih občinah več sto procentov državnih davkov, srezke in oblastne doklade, bodo davkoplačevalci kruto obremenjeni in težko prenesli taka bremena.

Gospodu nadsvetniku Frelih-u se je izrekla topla zahvala za pojasnila o načrtu novega stanovanjskega pravilnika in o novi davčni reformi. Za delegata k delegacijski seji Zveze hišnih posestnikov za Slovenijo, ki se vrši dne 20. 10. 1922 v hotel »Unionu« v Ljubljani se izvoli enoglasno g. Karel Omerzu.

Nato se prečita dopis, po katerem naj bi društvo hišnih gospodarjev izposlovalo pri rudniku, da bi delavcem in nameščencem, ki stanujejo v zasebnih in lastnih hi-

šah zvišala — sedanjim razmeram primerno — stanarino in če to ne, naj bi premogokopna družba dala popraviti stanovanja, kakor popravlja stanovanja uslužbenecem v rudniških hišah. Premogokopna družba naj bi vsem onim svojim uslužbenecem, ki že imajo električno razsvetljavo »Zadružne elektrarne v Trbovljah, plačala mesečni tok, istim pa, ki še nimajo električne luči in katerim bi »Zadruga dobavljala tok, plačala vso električno instalacijo mesto dosedanjega mesečnega deputata na petroleju. Sklenilo se je, da stori društvo tozadevne korake.

Zatem razpravlja neki hišni posestnik v daljšem govoru velike težnje, ki jih imajo hišni posestniki in sploh davkopla-

čevalci z ozirom na vedno večje občinske doklade in kako bi prišla občina do novih virov, da bi bili posestniki nekoliko razbremenjeni. Imenovani nasvetuje, da bi se na izvoz premoga iz občinskega teritorija naložil konsumentom premoga nekaj davek, t. j. približno 1 Din od vsake tone. Ta užitnina bi na leto znašala lepo vsoto, s katero bi se občinski proračun, kolikor pride davkoplačevalcem v poštev, znatno znižal in se tudi izvedle vse potrebne kulturne in gospodarske naprave v občini.

Ta predlog se je sprejel z odobravanjem in se je naprosil odbor, da stori vse potrebne korake, da se ta predlog oziroma nasvet tudi izvede. O.

Razno.

Ljubljanski hišni posestniki se še enkrat opozarjajo, da nemudoma plačajo neznatno članarino za tekoče leto. Kdor nima položnice, naj pošlje po nakaznici ali pa pride v društveno pisarno.

Naročniki »Močega Doma« izven Ljubljane naj takoj pošljejo naročnino za leto 1922, ki znaša samo 20 K. Kdor lahko plača, naj nakaže večji znesek v društvene namene.

Dimnikarska dela. Hišnim posestnikom v vsej Sloveniji naznanjamo, da ministrstvo trgovine in obrti dosedaj še ni dovolilo nikakega povišanja tarifov za dimnikarska dela in so torej dimnikarski mojstri opravičeni za ometanje dimnikov in štedilnikov zahtevati samo dosedanje pristojbine. Večje zahteve je odločno zavrniti.

Neverjetna resnica. Kakor se nam zanesljivo poroča, dva višja uradnika — pravnika nočeta plačati od 1. maja t. l. za 100% povišano mestno gostaščino z izgovorom, da imata to plačati gospodar sam. Žalostna resnica! V Zagrebu v takih slučajih mestni magistrat sam iztirja zaostalo gostaščino direktno od najemnika. To bode treba doseči tudi pri nas!

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.
Podružnica v Novem mestu.

Kapital K 20.000.000. — Rezerve okrog K 6.000.000.

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in Srbsko banko v Zagrebu.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantnije.

Denarne vloge — Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut — eskompt menic, terjatev, faktur — akreditivi — borza.

Gg. hišnim posestnikom in posestnicam se priporoča za pleskanje oken, vrat, ograj i. t. d.

tvrdka

Tone Malgaj

stavbeni in pohištveni pleskar ter ličar
Ljubljana, Kolodvorska ulica 6.

Delo solidno! Proračuni brezplačno! Cene zmerne!

Vodovodni instalater,
klepar in krovec

zaloga škrlc (strešnikov)

Teodor Korn

Ljubljana

Poljanska cesta številka 8

Trgovina

IV. Bonač & sin

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 5
priporoča svojo veliko zalogo vseh pisarniških potrebščin.

Tiskovine vseh vrst se natisnejo v najkrajšem času.

Tehn. ing.

dr. Miroslav Kasal

oblastveno poverjeni stavbeni inženjer in mestni stavbenik.

Stavbeno podjetje in tehniška pisarna za visoke stavbe, arhitekturo, vodne, betonske in železobetonske zgradbe.

Ljubljana, Na Mirju.

Projektiranje ter izvršitev vseh stavb po najkulantnejših pogojih.

Razno železnino, potrebščine za stavbe, pohištvo, orodja za obrtnike, poljedelce, štedilnike, peči, kuhinjsko posodo, vodovodne cevi, sesalke, portland-cement, strešna lepka, suhe barve, čopce, firnež, karbolinej, strojno olje, priporoča

Al. Sušnik, železnina
Ljubljana, Zaloška cesta.

Fran Ravnikar

Ljubljana, Linhartova ul. 25.

Stavbeno in umetno tesarstvo, stavbno mizarstvo, parna žaga in lesna industrija.

Telefon št. 415. Pošt. ček. zav. št. 11.428.
Prevzemanje zgradb, hiš, vil, stolpnih streh, balkonov, vrtnih utic, verand, stopnic, vrat, oken itd.

Prodaja na primerna odplačila!

Amerikanska tvrdka

„SINGER“ šivalni stroji

Bourne & Co., New York

je razširila svoje podjetje v državi SHS ter prevzema vse v to stroko spadajoče posle, kakor: urejevanje tvornic s specialnimi »Singer« šivalnimi stroji vseh vrst z električnim pogonom; poleg tega ima v zalogi vse vrste strojev za obrt in industrijo kakor tudi za rodbinsko porabo. V zalogi vedno tudi prvovrstne olje, igle in nadomestni deli.

„SINGER“ šivalni stroji, Bourne & Co. New York.

Ljubljana, Šelenburgova ul. 3
Maribor, Dravska ul. 10.

Mehanična delavnica povežana!

Generalni zastop

vzajemne zavarovalne banke

„SLAVIJE“ v Ljubljani

sprejema zavarovanja proti požaru, vlomu in zavarovanja na doživetje in smrt.

Rezervni fond: K 125.000.000,
Letna vplačana premija
K 55.000.000.

Vsa pojasnila daje generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani, Gosposka ul. 12, v lastni hiši.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Ustanovljena 1900

Delniška glavnica in rezervni zakladi cca K 150.000.000

Čekovni račun št. 10.509.

Brzjavni naslov: Banka Ljubljana.

Telefon št. 261 in 413.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle. Obrestuje vloge najugodnejše. — Prodaja srečke razredne loterije.

Podružnice: Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novisad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.